

نابودگر دنیاهای

«پنهایمر» بر شی از زندگی جی. رابرت اپنهایمر پدر بمب اتم، به روایت کریستوفر نولان است

ننداندی

کریستوفر نولان ۳۰ سال پس از «تنت» (۲۰۲۰) که نه در گیشه زیاد موفق بود و نه اجماع منتقدان در تحسین فیلم را به دست آورد، با تریلر حماسی زندگینامه‌ای «پنهایمر» بازگشت موفقی به برده سینما داشته است. «پنهایمر» شاید در نگاه اول از کارهای قبلی نولان، حتی «تنت» که شکستی در کارنامه حرفه‌ای او محسوب می‌شود، جمع‌وجور تر و کمتر جادطلبانه باشد اما واقعیت این است که هنوز مؤلفه‌های اصلی سینمای نولان را می‌توان در آن پیدا کرد. فیلم از نظر زمانی، مثل اغلب کارهای نولان، روال خطی ندارد و دو خط زمانی را پی می‌گیرد. از حیث بصری نیز تأکید بر فضاهای شهری، مردان کت‌شلواری، استفاده بیابانگرانه از رنگ، صحنه‌های گفت‌وگو در اندازه نمای نزدیک با عمق میدان کم (بسیار غیر فوکوس)، نورپردازی مستندگونه، فیلمبرداری در مکان‌های واقعی به جای استودیو و دوربین روی دست در آخرین ساخته نولان به چشم می‌خورد. تدوین در روایت به کمک بیان درونیات و افکار و احساسات شخصیت اصلی، یعنی جی. رابرت اپنهایمر، آمده و موسیقی نیز به تقویت فضای باری رسانده است. با همه اینها «پنهایمر» شاید همه نولان‌بازها را که همیشه از نولان توقع «شوالیه شب»، «همان ستاره‌ای» یا «تلقین» دارند کاملاً راضی نکند، خصوصاً که فیلم بر از صحنه‌های گفت‌وگوهای طولانی تخصصی درباره علم فیزیک است. با این حال، «پنهایمر» به لطف کارگردانی نولان و گروه بازیگران و سایر عواملش فیلمی دیدنی شده که از جایگاه ویژه‌ای در کارنامه نولان برخوردار است.

داستان از چه قرار است؟

در طول جنگ جهانی دوم، ژنرال لسلی گرووز جونیور (مت دیوین)، فیزیک دان جی. رابرت اپنهایمر (کلیس مورفی) را برای کار روی پروژه فوق‌بصری منهدن استخدام می‌کند. اپنهایمر و گروهی از دانشمندان سال‌ها وقت خود را صرف توسعه و طراحی بمب اتمی می‌کنند. کار آنها در ۱۶ ژوئیه ۱۹۴۵ زمانی که شاهد نخستین انفجار هسته‌ای در جهان بودند، به ثمر می‌نشیند و مسیر تاریخ برای همیشه تغییر می‌کند. فیلم، زندگی جی. رابرت اپنهایمر را از دوران دانشگاه تا پس از جنگ جهانی دوم روایت می‌کند و شخصیت‌های مختلفی را که در زندگی حرفه‌ای و شخصی اپنهایمر با او در ارتباط هستند به تصویر می‌کشد.

فیلمنامه‌ای روی کاغذ سرخ

«پنهایمر» بر فروش ترین فیلمی بوده که هرگز به رتبه اول «باکس آفیس» نرسیده است. «پنهایمر» در آمریکا در چه R گرفت که یعنی هر فرد زیر ۱۷ سال باید به همراه فردی بزرگسال فیلم را ببیند. از زمان «بیخوابی» (۲۰۰۲) این نخستین فیلم نولان است که در چه R می‌گیرد. در برخی کشورها، افراد زیر ۱۵ سال اجازه تماشای این فیلم را نداشتند. در خاورمیانه، جنوب و جنوب شرق آسیا نسخه‌ای از فیلم عرضه شد که استودیو بوی یونیورسال در صحنه‌ای از فیلم با استفاده از تصاویر کامپیوتری به یکی از بازیگران لباس سیاه پوشانده بود.

اتحاد کارگردانان بزرگ سیخا در حمایت از اپنهایمر

یکی از اتفاقات مهمی که «پنهایمر» به همراه «باربی» رقم زد، ایجاد اتحادی از کارگردانان بزرگ سینما در حمایت از این دو فیلم در برابر باشگاه فیلم‌های ابرقهرمانی و بلاک باسترها بود که در دو دهه اخیر نیمی گیشه را در اختیار داشته‌اند. فرانسیس فورد کاپولا، کارگردان «پدرخوانده» که خودش مشغول ساخت فیلم آخرش «مگایلیس» است، وقتی درباره این دو فیلم از او پرسیدند، خوشحالی‌اش را از موفقیت آنها پنهان نکرد و گفت: «اگر چه هنوز فرصت دیدن این دو فیلم را نداشته‌ام، اما اینکه آدم‌های زیادی برای تماشای آنها به سالن‌های بزرگ سینما می‌روند و این دو فیلم نه ادامه‌ای بر فیلم قبلی و نه پیش در آمدی برای فیلم بعدی هستند و عددی که نشان‌دهنده جایگاه آنها در یک فرنجیز باشد آیه آنها الصاق نشده و واقعا یگانه‌اند. به معنای بیرونی سینماست.» مارتین اسکورسیزی نیز که خودش «قاتلان ماه کامل» را بر پرده سینما دارد، درباره «بارنهایمر» گفت: «فکر می‌کنم ترکیب «اپنهایمر» و «باربی» چیز خاصی شد. هر چند از کلمه «بارنهایمر» متنفرم، اما شبیه یک توفان تمام‌عیار بود. در زمان مناسب آمد و مهم‌تر از همه اینکه مردم برای تماشای این ۲ فیلم به سینما رفتند. فکر می‌کنم فوق‌العاده بود. خودم هنوز این بود...»

پرفروش‌ترین فیلم زندگینامه‌ای تاریخ سینما:

۱. اپنهایمر (کریستوفر نولان) ۹۵۰ میلیون دلار
۲. بوهمین راپسودی (برایان سینگر) ۹۱۰ میلیون دلار
۳. تک‌تیراندا از آمریکا (کلینت ایستوود) ۵۴۷ میلیون دلار
۴. بزرگ‌ترین شومن (مایکل گریسی) ۴۳۵ میلیون دلار
۵. سخنرانی پادشاه (تام هوبز) ۴۲۷ میلیون دلار

سومین فیلم پرفروش سال ۲۰۲۳:

۱. باربی ۱ میلیارد و ۴۴۱ میلیون دلار
۲. فیلم برادران سوپرمن ۳۶۱ میلیون دلار
۳. اپنهایمر ۹۵۰ میلیون دلار

منتقدان درباره اپنهایمر چه گفتند؟

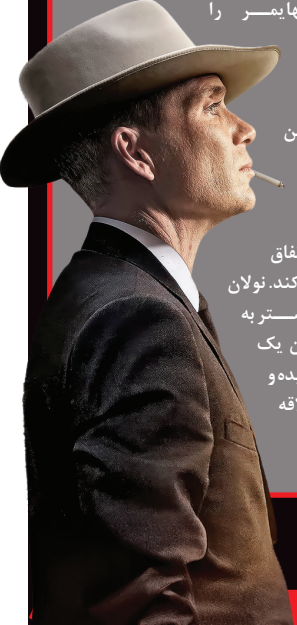
بیتو بردشاو از گاردین این بیگ‌بنگ است و هیچ‌کس نمی‌توانست آن را بزرگ‌تر یا مهیب‌تر از نولان به تصویر بکشد. او این کار را انجام می‌دهد بی آنکه فیلم را به یک بدلکاری اکشن تبدیل کند. اگر چه فیلم، با همه جسارت و جاه‌طلبی‌اش، هرگز مشکلی اپنهایمر را حلال نمی‌کند؛ این درام طولانی مدت را با عذاب اپنهایمر نایفه بر می‌کند، اما از نمایش آنچه بر او پستی‌ها و مردم هیروشیما و ناکازاکی گذشته امتناع می‌ورزد. کلیان مورفی شایسته بسیار ترسناک به اپنهایمر دارد که در به تصویر کشیدن حس تنهایی و زندان عاطفی بسیار خوب عمل کرده است. فیلم ایسراد دارد اما شگفت‌انگیز است.

آن هورنادی از واشینگتن پست: نولان در اوج قله قدرت‌اش ایستاده و از مهارت‌های خود نه فقط برای سرگرمی و شگفتی، بلکه برای بردن مخاطب به فصلی از تاریخ استفاده می‌کند که شاید ظاهراً خیلی از آن گذشته، اما او کاری می‌کند که فکر کنیم همه چیز همین دیروز اتفاق افتاده است. او اثری بسیار زیبا، بسیار لذت‌بخش و کاملاً تماشایی ساخته است.

رابی کالین از نلگراف: بر توره نولان از پدر بمب هسته‌ای یک بیروزی است، مثل اینکه شاهد شکافه شدن خود تاریخ باشیم. اپنهایمر فیلمی است که هم‌زمان در صمیمی‌ترین و کیهانی‌ترین مقیاس‌ها کار می‌کند. هم یک ترن هوایی پرسرعت است و یک بر توره معنوی تکان‌دهنده؛ اثری تاریخی غالباً با تفکر کلاسیک که فقط نولان می‌توانست آن را بسازد. مورفی چهل و هفت ساله در نقش اپنهایمر از اوایل بیست‌سالگی تا اواخر پنجاه‌سالگی، بهترین بازی زندگی‌اش را به نمایش گذاشته است.

استفان زاکارک از تایم: نولان

داستان اپنهایمر را شبیه شعر حماسی شکل می‌دهد و نه تنها بر مشهورترین دستاورد او، بلکه بر هر چیزی که پس از آن برای او اتفاق افتاد تمرکز می‌کند. نولان شاید حتی بیشتر به اپنهایمر به عنوان یک مبین پرست پیچیده و پسرشگر علاقه دارد.

چهره‌های تاریخی واقعی و بازیگران شان

